REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administraţiune Braşov şi la următoarele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
Preţul inserţiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov:
Administraţiunea, Piaţa mare târgul Inului Nr. 30, etagiu I. Pe un an 20 cor., pe şase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 235. Braşov, Miercuri 24 Octomvrie (6 Noemvrie). 1907.

Ce zic independiştii extremi?

Cel ce urmăreşte cu atenţiune desbaterile din camera ungară, trebue să-şi zică, văzând marile divergenţe de opiniuni, de principii, nizuinţe şi aspiraţiuni până şi între cei de aceeaşi rassă, că statul acesta cuprinde în sine în adevăr elementele cele mai heterogene.

De când cu publicarea pactului economic n'a fost discuţie care să fi dat pe faţă nedumeririle şi bănuielile, ce le au independiştii faţă cu politica guvernului actual, in aşa măsură ca discuţia de eri, despre care am primit azi raport amănunţit. A vorbit Lengyel Zoltan, care a ajuns o celebritate a opoziţiei estreme independiste din cameră, şi a vorbit aşa ca cuvintele lui să sboare pe fereastră şi să agite massele poporului — şi aşa destul de nemulţumit şi amărât cu starea lucrurilor. Lengyel a început cu chestiunea naţionalităţilor şi cu politica şcolară, bisericească şi economică a guvernului şi a sfârşit cu urcarea cvotei.

Ca să fie ascultate cu interes vorbele sale de către massele maghiare de afară, Lengyel a ridicat cele mai grave învinuiri contra guvernului, că, pe când Românii se organizează economiceşte în Timiş, în Bihor şi în întreg Ardealul, pe atunci guvernul nu numai că nu face nimic pentru maghiarime ca să poată paraliza această organizaţie economică ca şi cea şcolară şi bisericească, ci din contră face cu putinţă prin noua lege şcolară şi prin regularea congruei preoţilor, ca să se susţină şi cele mai slabe şcoale şi biserici ale Românilor. Acum guvernul vrea să sprijinească bisericei româseşti din averea bisericească a romano-catolicilor maghiari, cu toate că aceste biserici n'ar avea lipsă de sprijin. Lengyel înţelege aici congrua catolică despre a căreia regulare s'a discutat în ultima conferinţă episcopeasscă din Budapesta.

Ce va zice plebea maghiară, pentru care vorbeşte Lengyel aşa, dacă până şi profesorul Kmety îl întrerupse zicând, că popii români îşi cnmpără moşii din subvenţia ce-o capătă dela stat? Şi Lengyel răspunzându-i exclamă: „Nu se poate ca averea maghiară să fie dată Românilor; nu se poate să abandonăm cele două fortăreţe ale Maghiarilor: şcoala şi biserica. Maghiarii stau cu totul neorganizaţi faţă cu naţionalităţile „străine“ ale ţării.“ Nu vrea să aţâţe la războiu fiindcă el (Lengyel) în chestiunea naţionalităţilor dă dreptate şi lui Lucaciu, că prima ţintă este: Inţelegerea. Doreşte şi el înţelegerea, dar pretinde şi organizarea economică a maghiarimei, ca se poată eşi biruitoare în lupta cu naţionalităţile.

După aceasta escursiune şi după ce a accentuat că vechia politică a partidului independist este, ca toate şcoalele să se prefacă în şcoale de stat, a trecut la chestiunea pactului încercându-se a dovedi, că pactul e în contrazicere şi cu punctul de vedere al coaliţiei şi cu acela al partidului independist, şi păgubeşte interesele maghiarimei. Se provoacă la pragramul lui Ludovic Kossuth, „în care crede ca în Papa“, şi se plânge cá acest program nu se ţine. Dac'ar fi ştiut aceasta s'ar fi făcut membru al partidului liberal, care timp de 34 ani n'a urcat cvota, pe când partidul independist urcă cvota deja a doua oară. Lengyel încheie susţiind că ministru-preşedinte Wekerle e aşa de viclean încât prin proiectata lui reformă a dărilor ia Ungnrilor tot ce trebue să dea Austriacilor în urma pactului.

Sfârşim revista aceasta cu cuvintele caracteristice ale estremului independist care a zis, că despre cvota veche ordinară coaliţia nici n'a voit se audă, dar cvota nouă ea o votează cu ajutorul lui Dumnezeu!

Socialişti şi kossuthişti. Adunarea ce au ţinut Duminecă socialiştii, în cercul electoral Gyula, a somat pe deputatul cercului, Schilfert, să dea seamă, ce atitudine va avea faţă de pact. Deputatul (kossuthist) a dat ascultare somaţiei şi a spus că este în contra ridicărei cvotei, dar va vota pactul.

Supilo este felicitat din toate cercurile influente din Croaţia, pentru vorbirea lui de Marţi.

Lefurile oficerilor nu vor fi ridicate în anul ce vine, — a declarat ministrul de honvezi, motivând cu lipsa de bani.

Din camera ungară.

Drept întregire dăm mai jos, după protocolul stenografic, unele părţi din vorbirile rostite de către d-l deputat Dr. Vasile Lucaciu.

In discursul său dela 30 Octomvrie fiind vorba de *învăţarea limbei maghiare*, oratorul a urmat aşa:

V. Lucaciu. Prea on. Cameră! In chestia asta prea st. ministeriul de culte nu a luat de seamă, că fiilor poporului maghiar şi naţionalităţii maghiare le face dreptate strâmbă (Mişcare). Anume, este un fapt politic cunoscut, on. cameră, că în ministeriile comune de esterne, de războ şi de finanţe, apoi în ministeriul a latere, de honvezi, şi mai câte dicasterii înalte — în Budapeşta ca şi în Viena — nu poate întra în funcţie nici o persoană care nu ştie nemţeşte — ce este obligat să ştie. (Sgomot.) Asta e fapt. Durere, ţără de cunoştinţa limbei germane, nu putem obţinea aceste posturi. Intreb însă, d. ministru de culte, care vrea să deschidă sărmanilor băieţi de români oficiile şi dicasteriile maghiare, acel d. ministru de ce nu deschide şi băieţilor dela Dobriţin, Kecskemét, Iászberény, oficiile tocmai pomenite, prin obligativitatea limbei germane? (Sgomot mare. Preşed. sună.)

Zakariás I. In Ungaria trebue să ştii ungureşte!

V. Lucaciu. Aş simţi multă fericire, dacă aş putea auzi un răspuns potrivit la acest argument.

Eu nu sunt în contra, ca băieţii Românilor să înveţe ungureşte; nu asta o esceptionez.

Zakarias I. Apoi de ce agitezi în contra ei!

V. Lucaciu. Nu agitoz în contra ei. (Sgomot).

Preş. Vă rog să nu întrerupeţi necontenit pe orator, căci de nu, voi fi nevoit a spune cu numele pe aceia.

V. Lucaciu. Da, vrem şi noi, să se dea ocazie fiecărui cetăţean al patriei, ca să înveţe ungureşte, dar pentru asta nu aceia e calea cea bună, pe care a fixat'o d-l ministru şi a cuprins'o în lege. Decât asta noi ştim o cale mult mai bună, mai practică şi mai sigură de rezultate. La budgetul cultelor îmi voi lua voe să o precizez, şi să desfăşur cum legea d-sale va da rezultatul tocmai contrar.

In şedinţa de Joi 31 Octombrie a camerei Dr. V. Lucaciu cerând cuvânt în chestie personală spre a răspunde la atacurile baronului Banffy, preşedintele l'a întrerupt declarând că numai cu învoirea camerei poate să se abată de la obiect. Lucaciu a cerut învoirea camerei, care i-s'a şi dat. Apoi a continuat:

V. Lucaciu. Mulţumesc din inimă on. Camere, de aceasta purtare cavalerească. S'auzim! S'auzim! Necontenit zgomot) Vin să declar, că cele spuse de Bánffy despre persoana mea, nu sunt una cu realitatea, ci tocmai din potrivă. (Sgomot.)

In rândul întâi am fost candidat la Lăpuşul maghiar. Aci am arborat steagul maghiar, (sgomot) pe acel local unde ne adunaserăm. Cetele alegătorilor au fost conduse sub steaguri naţionale maghiare. (Din dreapta: Dar în Beiuş n'au fost steaguri naţionale!)

Halász L. Vorbeşte de Beiuş!

V. Lucaciu. Intâi vorbesc despre Lăpuşul maghiar, apoi vine şi Beiuşul. (Sgomot mare. Strigăte: Ce-a fost în Beiuş!? S'auzim! S'auzim!)

Mă rog, îmi pare foarte rău, că nu pot servi cu acele ziare maghiare — nu puteam şti că voi fi astăzi atacat — în cari ziare maghiare am cetit. — au spus-o

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Björnson: — „Regele Sigurd“.

— Trilogie dramatică. —

Björnson (Björnsterne) născut în 8 Decemvre 1832 la *Kvikne* în Österdalen (Norvegia) — fiu de preot. A cercetat şcoalele medii şi reale la *Molde*; şi dela an. 1852, universitatea la „*Cristiania*“, unde şi-a început activitatea sa literară cu recenziuni şi schiţe de foileton. După ce a funcţionat ca director de teatru 2 ani în *Bergen* şi puţin şi în Copenhaga, a întrat la redacţiunea ziarului »*Aftenbladet*« în Cristiania.

Din acest prim period al activităţii sale literare, e de amintit: „*Smastikker*“ (1860) care conţine 3 istorii poporale — norvegiane şi idile: »*Synōre — Solbakken*« (:857) — »*Arne*« (1858) şi „*Un flăcău june*“ — cari i-au făcut renume mare, şi au fost traduse în l. germână de K. Helms: — »*Aus Norwegen Hochlande*« (trei tom. ed. 1861). Asemenea în drame, compuse: »*Halte Hulda*« şi »*Meldem-Slagene*« (1858) „*Kong-Sverre*« (1861) şi Trilogia: „*Sigurd Slenebe*“ (1860).

1860—63 făcu escursiuni în Italia, Germania şi Francia în care timp scrise pe »*Sigurd*“ la Roma — (1860)... In a. 1865—67 luà asuprăşi conducerea teatrului la Cristiania şi editase din a. 1866: foaia ilustrată: „*Norsk folkeblad*“. Din 1867 trăieşte mai mult în străinăte.

În 1869 -72 a fost directorul Periodicului, ce eşia în Copenhaga 'sub numirea: »*For-Ide-Ogvirkelighed*«. In 1875 se rentoarse la Norvegia. In anii din urmă agità mult pentru o Republică norvegiană, prin ce-şi atrage multă inimiciţie. Dela 1863 a căpătat dela stat, »*o pensiune de poet*!«

A scris multe novele de mare valoare: Din cele nouă însemnăm: „*Iernbanen-og-Kirkegarden*“ (1866) „*Fiskerjentem*« (1868) „*Brude Slaaten*“ (1872)...

Dintre cele dramatice: »*Maria Stuart i Skotland*« (1864), „*De Nygifte*“ (18·5) »*Sigurd losalafar*« (1873), »*Redaktoren*« (1875), „*En Fallit*“ (1875) în germ.: »*Ein Fallissement*«, »*Kongen*« (1877), »*Leonarda*« (1879), Un epos-romantic: „*Arnljot Gelline*“ (1876).

Bucata „*Ein Fallissement*“ precum şi altele au fost mult apreciate de scena germană şi mult gustate de publicul german. Cele mai multe au şi fost traduse în aceasta limbă: ear în limba română, nu ştim să se fi ocupat cineva de acest poet mare al nordului celtic...

»*Sigurd Slenebe*« — Sigurd, Regele — un tablou dramatic, în trilogie; — după coloritul ideilor, arată, că s'a născut sub ceriul dulce al Italiei. Björnson — a scris acest op dramatic in Roma la a. 1860. Sujet de epos, această lucrare — în fondul de idee şi creaţiune, comun la toate popoarele nord-vestului-german aşa ca şi »*Siegfried cornosul*«, »*Cântecul Nibelungilor*«: »*Sigurd Iorsalafor*« Sigfried — vechiu germ.: »*Sigufried*« — din »*Sigurd*« deşcendinţă verbală din »*Sigumund* = progenitură« dela insuşi zăul »*Odin*« (Wodhan-Dunarh-Odan.)

Drama = epos a lui Björnson »*Regele Sigurd*« ne prezintă dela inceput până în fine, un caracter de erou cu mari speranţe şi mereu în luptă. Ne presintă aci un fiu de rege — un surcel de viţă princiară şi care mereu s'a nizuit în viaţă, luptându-se pentru sceptrul Norvegiei... De unde această dramă plină de peripeţii, plină de drumuri pe mare şi pe uscat, plină de exiluri, refugiări şi naufragii — ce le-a înfruntat dar eroul nostru!

După o pribegire de 18 ani în străinătate — şi aceasta numai ca să-şi câştige aliaţi şi noroc pentru scopul ce-l avea, să ajungă domn la tronul Norvegiei dimpreună cu fratele său; — întorcându-se, se luptă — od: vrea să se lupte cu propria sa ţară. Şi'n urmă, după toate acestea, a văzut cu mare desperare şi resignare, că tot ce a eluptat în viaţă, nu l'a favorit — tot ceea ce a voit să câştige cu mare dor — a fost o »*fantomă*«.

Percurgând în mod critic, această dramă-epos, vedem totuşi că »*reflecsiunea*« balansează în parte prea viu şi mult »*pathetică*«, care este condiţiunea necesară pentru reuşita unei drame pe scenă. Necsul, în multe episode şi scene, între causă şi efect, nu se perândează, nu este ţinut în mod logic-dramatic ca de es. la Shakespearo, la Schiller — şi mai mult ca la toţi, la Sofocle.

Asemenea »*Concentraţiunea*« dramatică de loc şi de tâmp — mai mult apare ca o »*Desconcentranţiune*«. Cu toate acestea descrierea şi zugrăvirea fazelor ce se ţin de subjectul dramei — sunt de o importanţă mare şi în caracterul eroului se ascunde precum deoparte perfecţiune şi virtute, pe de altă parte slăbiciune şi greşeli — fatale. Varietate aceasta în caracterele mari!

Şi aici, ca în ori şi care lucrare de artă şi epos — soartea are rolul său — ea trebuie să fie vertebra de care e încopciat trupul; şi aici ea predomneşte destinul eroului în toată lucrarea, şi el, prin urmare are să lupte cu peripeţii, ce se părândă; şi toate năsuinţele lui se sbat în luptă cu oamenii şi cu lumea. Sigurd, se prezintă ca pururea tormentat de un dor inimic, şi ca şi cuprins şi aprins de un oraclu, ce nu-i dă pace, şi-l chinueşte strigându-i şi descântându-i, că el e sânge de rege, — Sigurd, o, Sigurd, el trebue să ajungă la domnie.

Premiţând aceste, să percurgem puţin decursul dramei şi baremi în parte să dăm o icoană debilă în meritul acestei lucrări, concepută în sufletul unuia dintre cei mai mari poeţi din lume.

I.

1) In »*Prologul*« întitulat: »*Fuga lui Sigurd*«, aflăm pe tânărul Sigurd în etate de 20 de ani, lângă altarul S-tului »*Olaf*«, rugându-se şi tânguindu-se, cum el sânge de rege stă singur fără protecţiune, fără partid şi amici ori rude, — deşi el e un voinic şi erou al ţării sale; se tânguieşte în fine, că numele tatălui său îi este necunoscut. —

— »Ajută'mi, Olaf!
»Nu vezi, că fără rude, nu vezi tu că eu sunt,
»Ca şi un foc din noaptea S-tului Ioan;

în rapoartele despre alegere, ce pădure de steaguri naționale maghiare a fost în Beiuș, cu numele lui Dr. Vasile Lucaciu scris pe ele. (Sgomot).

Halász L. Nu-i adevărat! N'au fost! (Sgomot mare, neliniște.)

V. Lucaciu. Nu-i adevărat? Eu am cetit în ziare maghiare. (Sgomot mare. Strigăte: n'ai cetit bine! Este adevărat sau nu? — asta e chestia!) La Lăpușul maghiar au fost numai trei steaguri naționale, iar la Beiuș douăzeci.

O voce în stânga: Steaguri românești câte au fost? (Necontenit sgomot. Președ. sună.)

V. Lucaciu. Nici unul. Dacă este să spunem de ce nu punem, de ce nu întrebuințăm mai multe steaguri, la asta pot răspunde cu o anecdotă. (Sgomot) Odată întrebase episcopul de curator, de ce nu trag clopotele când intră el în sat? Curatorul îi dete răspuns: vă rog, dacă n'o facem avem o mie și una de cauze. Cea dintâia cauză, că nu este clopot! (Ilaritate Sgomot.)

Așa e și cu mine. Astfel de lucruri cer parale. Ei, vrea doar on. Cameră să-i spun, câte steaguri îmi dă mâna să cumpăr? (Sgomot) Va să zică am isprăvit cu aceasta acuză. (Sgomot)

Cu privire la școale, on. Cameră, (s'auzim, s'auzim! — din stânga) numai acu primisem dela preastimatul ministeriu de culte acea ordonanță, în care suntem somați, ca directori de școale, să dăm seama, precis, câte școale avem sub conducere, de câte steaguri și embleme avem lipsă, unde și câte voim a pune? etc. Noi ne-am pus și am răspuns cum se cuvine, iar acum așteptăm să ni se trimită steagul național maghiar și emblema statului maghiar, pentru a...

Halász L. Pentru a le arunca în pod! (Adevărat! Așa e!)

V. Lucaciu... pentru a putea pune emblema și steagul maghiar. (Sgomot) Ce baze are deci această acuză? Ea nu poate avea scopul de a fixa aci adevărul, căci d! deputat Bánffy vorbise abătându-se de la adevăr, (sgomot) ci acuza asta are scopul de a ațâța patimile, și de a sufoca ura împotriva naționalității române. (Sgomot mare.)

Reformele agrare în România.

Legea învoelilor agricole.

Eri s'a întrunit în localul ministeriului de externe din București comisiunea parlamentară aleasă de Corpurile legiuitoare române spre a cerceta și studia proiectele de lege pe cari guvernul liberal le-a alcătuit în vederea reformelor agrare.

Intre proiectele presentate spre desbatere comisiunei se află în locul prim proiectul de lege pentru învoelile agricole care conține principalele soluții propuse pentru resolvarea chestiunei agrare. Iată pe scurt punctele principale ale proiectului:

Proiectul a întrodus în mod obligător în raporturile de azi dintre proprietari sau arendași și țărani următoarele cinci modificări însemnate:

Intâiŭ, a căutat să simplifice învoelile azi existente, determinând cu preciziune obligațiunile și drepturile fie-cărei părți și împedecând cu desăvârșire învoelile, cari prin natura lor sau prin amestecul de obligațiuni și evaluările arbitrare, erau nu numai a-upritoare pentru țărani, dar constituiau o adevărată și, pe multe locuri, o neomenoasă camătă.

Al doilea, a stabilit, pentru a stârpi abuzurile ce se făceau, ca arendările de pământ și muncile să fie supuse unui maximum și minimun de prețuri.

Al treilea, a luat măsurile cuvenite ca să asigure fie-cărei comune un islaz comunal, pentru a da, pe de o parte țăranilor o libertate mai mare în facerea în-învoelilor cu proprietarii sau arendașii, și pe de altă parte, pentru a permite locuitorilor să întreție vitele trebuincioase gospodăriei lor și vacile de lapte, fără de cari mortalitatea copiilor va merge tot crescând.

Al patrulea, a prevăzut o serie de dispozițiuni pentru a înlătura două din cele mai mari abuzuri de azi: măsurătoarea falsă, nedijmuirea și nerăfuiala la timp, iar în schimb a prescris măsurile necesare pentru a întroduce înbunătățiri în felul de cultură al țăranilor.

Și, in fine, a luat toate măsurile cuvenite pentru ca să execute aceste dispozițiuni legale, și pentru ca, în caz de neexecutare a contractului, atât țăranul să poată obține dreptate, cât și proprietarul să nu fie amenințat in interesele lui și să fie sigur că va putea cultiva pământul său.

In următoarele dăm unele din dispozițiile legei asupra învoelilor agricole.

Se vor crea comisiuni regionale, compuse dintr'un inspector agricol, doi mari proprietari cari își cultivă singuri moșiile și doi țărani proprietari știutori de carte. Aceste comisiuni vor stabili, după regiuni, prețul maximum al dijmei și prețul minim al muncei, după calitatea pământului și valoarea curentă a muncei agricole.

»Comisiunile regionale« vor fi supraveghiate de o instanță mai înaltă: »Comisiunea superioară de agricultură« compusă din cinci membrii inamovibili. Această comisiune superioară va funcționa ca o instanță de apel contra deciziunilor »comisiunelor regionale«. Aceste garanții pe cari le oferă legea, vor fi sancționate prin penalități foarte severe. Contractele agricole vor fi redijate după un tip uniform și înregistrate de primării pentru a face cu neputință sustragerile dela control.

Noua lege institue imașuri comunale până la 150 hectare, situate la o depărtare de cel mult 3 km. de comună. Aceste imașuri se vor forma prin terenuri pe cari marii proprietari le vor vinde comunelor. Dacă proprietarii vor refuza să vânză pământ în acest scop, ei vor fi obligați să dea dreptul de imaș pe o porțiune din domeniul lor, care să reprezinte a zecea parte din suprafața totală la moșiile mai mici de 500 hectare și a cincea parte la moșiile mai mari de 500 hectare. In tot cazul această suprafață rezervată pentru pășunat nu va trece peste 150 h. c.

Legea mai prevede obligația pentru țărani de a sămăna pe o parte a câmpului comunal pentru imaș, plante furagere. Comisiunile regionale vor fixa prețul pe care îl vor plăti țăranii pentru fiecare cap de vită și numărul vitelor ce se pot admite la fiecare imaș comunal.

Prin noua lege se suprimă »dijma la tarla«. Această dijmă, în virtutea căreia țăranul capătă o porțiune de teren pentru trebuințele sale, în schimbul unei alte porțiuni de teren muncită la proprietar, a fost funestă pentru țărani. Din cauza ei, țăranii nu-și puteau cultiva la timp produsele cari putrezau pe câmp. Prin noua lege se va admite numai dijma asupra recoltei.

In legătură cu aceasta chestie este și aceea a măsurătoarei. Pe viitor măsurarea se va face cu prăjini oficiale, cari vor purta numărul înregistrării la ministeriul de domenii. Exemplare de aceste prăjini se vor depune la toate primăriile.

O altă măsură prevăzută este aceea, care interzice învoelile mixte adecă în bani și în muncă. De asemenea vor dispare și rușfeturile, adecă angajamentele accesorii cari împovărau pe țăran, deși nu erau prevăzute în învoială. Rușfeturile vor fi cu totul interzise.

Procesul de pressă Lascu.

— Raport special. —

Un proces de însemnătate a decurs în ziua de 31 Octomvrie st. n. înaintea curții cu jurați din Oradea-mare. E primul proces de pressă al d-lui Dr. Dimitrie Lascu. A fost acuzat pentru un articol apărut în numărul dela 15 Maiu al »Tribunei« sub titlul »*Furor asiaticus*« în Bihor, în care a adus o critică aspră administrației din Bihor. Procurorul a găsit în el agitație în contra națiunei maghiare.

Cauza, că după o activitate de peste 10 ani, numai acum stă de prima dată pe banca acuzaților, trebue căutată în ori-ce caz în tactul politic al d-lui Lascu.

Nebăgat de nimeni în samă, condus de idealul înalt al naționalizmului, s'a luptat ani dearândul. Singur, fără zarvă, mulțumit cu progresul crescând al întrupării ideilor sale, Dr. Lascu și-a creat cea mai solidă poziție în Bihor, prin legătura frățească dintre dânsul și bunul popor din Bihor. ...Calea grea pe care a apucat e plină de spini. și o cunună nouă de spini poartă de azi înainte. E cununa martiriului. De azi înainte poate zice, »sunt osândit« sau »am fost osândit«. Nu e o sarcină osânda aceasta, ci e o mângăiere și o îmbărbătare pentru viitor...

Sunt bine cunoscute machinațiunile adversarilor. Zădărnicirea adunărilor poporale, turburări cu vărsări de sânge cu aceste ocaziuni, prigonirea primarilor și învățătorilor, cari au participat la mișcarea națională, suspendarea lor — toate acestea împreunate cu cea mai brutală manifestare a urii, a intereselor de clasă, au fost arma răsbunării lor. In urma și sub impresia acestor machinațiuni administr tive a apărut articolul »Furor asiaticus in Bihor», care a fost o prevenire asupra lucrurilor ce se pot întâmpla, un protest în fața acestor abuzuri ale administrației.

Procesul s'a început dimineața la 8 oare și a durat până seara. Președintele tribunalului a fost Csulyok Béla; juzi Korn și Szentléleky; apărător Dr. Eugen Rozvan. Ca membrii ai curței cu jurați au figurat și 2 Români, dintre cari procurorul a respins pe unul.

Se ia naționalul acuzatului. Are 29 ani, e de religie gr. or. română, domiciliat în Oradea — n'a mai fost acuzat. Interogatoriul. Prezidentul îi pune mai multe întrebări referitoare la articol. Recunoaște că a scris articolul și că a ațițat la *ură* poporul român în contra celui maghiar? La prima întrebare acuzatul răspunde afirmativ, la a doua negativ. »O înfierare a unor oficianți publici, o demascare a ticăloșiilor săvârșite de ei sub flamura patriotizmului nu este agitare în contra poporului maghiar, care sufere asemenea poporului român. Nu trebue confundați niște funcționari cu întreg poporul«.

Președintele se leagă de frazele, «trași-împinșii», «monștrii streini», s. a., pe cari le referă la poporul maghiar. Acuzatul dă lămuriri. Sunt acei comedianți politici, cari folosesc poporul român pentru diferite interese particulare, cari sunt în stare pentru un mandat de deputat să ducă poporul chiar și la moarte. Aceștia sunt «trași-împinșii», cari — trist — se găsesc atât de mulți în viața publică; fibirăi, solgăbirăi, procurori, ziariști, inspectori, școlari... da sunt mulți, cari pentru un os de ros își uită de chemarea lor. Ei propagă acel «furor asiaticus», care bântue în Bihor».

După luarea naționalului și interogatorului și-a ținut vorbirea de acuză *procurorul*. Apel la simțămintele patriotice ale simplilor jurați.

Vorbirea de apărare: Tânărul advocat Dr. Eugen *Rozvan* într'o vorbire cu simțământ, închegată frumos cu documente puternice pentru răsturnarea asertiunilor procurorului, a stârnit admirație.

«Goana strașnică pusă la cale din partea autorităților administrative, în contra acuzatului acestui proces, a ajuns într'un nou stadiu. Neajungând la rezultat amenințările, atentatele adversarilor politici, atât de decăzuți, în contra acuzatului, s'a simțit îndemnată procuratura să lucreze pentru amuțirea glasurilor românești. In orice caz procede mai sigur ca ceilalți. Locul pe care stă îi dă puterea aceasta. Este o legătură strânsă între procuror și agitația naționalistă».

Agitația! D-lor jurați, agitația este ceva înalt, ceva sublim. Agitatorii sunt creatori. Ei au creat și crează stări nouă, de cari vă bucurați azi și D-voastră. A lor e munca grea, împreunată cu pericolul vieții. Mulți au murit în agitația pentru vre-o idee, dar ideile lor au rămas, ei au devenit nemuritori. Ce voiți mai sublim decât aceasta? Iar dacă acuzatul a agitat, nu-l osândiți. A agitat pentru poporul din care face parte, pentru interesele lui, pentru ajungerea unui viitor mai bun. Agitarea lui nu este agitarea la ură în contra națiunei maghiare, după cum zice d-l procuror, care la acuzat». Incepe la disecarea vorbirii procurorului. Prezentă faptele în coloarea lor adevărată, le desbracă de ura procurorului.

»Și singur eu în vale, deși pe stâncă-n sus
»Un fulcru îmi lucește: Ridică-mă tu dar«.

2) Credința și presâmțul, că el e fiul răposatului rege norvegian: »*Magnus Bafod*«, îl silește a păși în fața regelui, ce domnea acum peste țara Norvegiei și pe care el îl credea de frate al său bastard, cerându-i ca acesta să împărtească domnia cu el; refuzat fiind, se decide, ca pribegind în străinătate, să se 'ntoarcă de acolo odată, întărit și cu putere în patrie, pentru a isbuti să câștige cu armele, ceea ce nu poate câștiga cu mâna goală fără protectori și ajutoare.

Luându-și adio dela maică-sa, se îmbarcă pe un încrucișător, și se duce duce departe.

Până aci se presupune prima parte din trilogie.

In a doua parte se intercalează o scenă, în care se aduc în lucrare roluri de persoane deosebite în legătură cu cele dintâi. Aci vine o »*aberatio dramatica*«; adecă:

II.

3. Sigurd, ajunge la «*Iarl Harald*» de *Katana*. El se bucură, văzând în soartea acestui principe o copie a sorții sale. Dar se înșală! Harald, o figură de Hamlet, frântă, care 'și caută fericirea în *dorul de pace*, unicul scop al său, dea *nu fi*, dea nu trăi în lumea, în care trăiește!... Sigurd, un caracter de fapte și lucru, — un eluptător al vieții și al sorții... Acest Harald este exilat de fratele său bastard «*Paul Iark*», din insula *Quekney*—unde domniau ambii înpreună — pe insula *Katanäs* — și aici trăește exilat în societatea maicei sale «*Helga*» și a surorii sale «*Frakark*»...

Apoi de femei—să te ferească Dumnezeu!

Frakark, este și devine cel mai rău Demon al casei. Prin sfaturile ei de femee ușuratică toate se 'ntorc în casă cu fundul în sus. Ea, cu mama sa, concep planul, că pe detronatul Harald să-l facă să ajungă iarăș la onoarea avută... Dar satul arde și baba se peaptănă! Pentr'un om, căruia îi plăcea comoditatea crasă și inerția, să întreprindă ele nu știu ce planuri și să pună la cale forță și medii, era mai mult ca o nărozie!... El la auzul și la agitarea celor două femei, rămase mut și indiferent ca Avarul din Mollier; — ba își bătea joc de vorbele lor!...

Harald:

«Din o boierie, voi m'ați scos pre mine,
«Apoi îmi luarăți voi, a mea putere
«Casa și mai multe încă — Acum vă rog,
«Numai pentru una: Lăsați-mă în pace!
«Pacea (este totuși) cea mai prețioasă,
«Și aceasta totuși mi-o dați mai puțin!»

Helga:

«Ce, prin noi perdut'ai, a fost din iubire!»
« . . . .
«In ziuă, în noapte, mereu ne gândim:
«Cum am putea iarăș să ți-o dobândim!?»

4. Sigurd, aci, se obtrude lui Harald, de ajutător, și leagă o prietenie între Paul și Harald. Sosește momentul, când ambii Iarki (Domnitori) își dau mâna; ei se învoiesc a domni împreună peste țară și oameni!

Dar femeile — apere Dumnezeu!

Ce le vine în minte, ce vreau să facă Helga și Frakark? Nici mai mult, nici mai puțin! Să omoare pe Paul și să rămână singur Harald rege. Spre care scop, Frakark gătește e cămașă de paradă pentru Paul, ce era pe dinlăuntru, unsă cu otravă... Harald știind aceasta, și cunoscând cugetul și planul lor diabolic, — el, Harald ca să scape singur de vieață, ce-l chinuia și care viață pentru el era ca o boală consumătoare, ceru cămașa pentru sine. Cil mirarea femeilor:

Helga:

«Bună dimineața — iubite fiu!

Harald:

«Asemenea,
«Să vă'ntreb potereaș?[1]) Ce cămașă, Doamne,

Frakark:

«Pentru al tău frate, un prezent frumos!

Harald:

«Făcută de-a voastre mâni, — îi va fi
«Lui, chiar o plăcere. Cin'afar' de voi
«Ar putea să coasă, o cămașă — așa?

Frakark:

«Trei ani, ne ținuse lucrul pentru ea.

Harald:

«Trei ani! Și cât bine poți deci, ca să faci
«In trei ani?! Ce spuneți, câtă vreme dară
«Pe pământ, umblata cu ai săi Apostoli.
«Christos — Isus, Domnul?...

Helga:

«Nu-mi aduc aminte.

Harald:

«Trei ani! Număr sfânt e!—Ce lucruri Carol
«Cel Mare făcuse în trei ani de zile!
«In trei ani întoarsă, Olaf, Stul Olaf
«La Christos, pe 'ntregul popor norvegian.
«Și lui Wilhelm, Anglia, ca să o supună
«Nu îi trebuise chiar atâta timp...
«Alexandru, iarăș ca să se preumble
«Victorios prin lumea jumătate 'nvinsă.
«Eu, chiar nu făcusem în trei ani—nimica!
«Și voi ați cusut, astă cămașă! Spuneți,
«*De poți cu o ziuă, să plătești, ani trei?*»[1])

Și el, Herald, a plătit cu o zi, trei ani încheiați, în cari ani, au lucrat cele două femei la cămașa otrăvită și pentru Paul menită, ca să-l omoare cu ea! In acest dialog, și în această scenă, Herald cere cu insistință cămașa pentru sine:

Harald:

«Trei ani,
«Lucru la cămașa — și — apoi în trei ani,
«N'am făcut nimica, nimic n'am lucrat:
«Cuget, că 'mbrăcând cu astă haină eu
«Trei ani de lucrare voi avea atunci.
. . . .
O! Să'mi dați cămașa!
»O! Să'mi dați cămașa!

---

1) Ad.: Poate și el să le zică „Bună dimineața" — la Helga și Fr.:

1) Ad.: Cu o cămașă făcută în 3 ani, Harald se omoară într'o zi.

«Interesele poporului sunt mai pre sus decât interesele indivizilor. Abuzurile lor le-a arătat, le-a apostrofat. Ce e rău în aceasta?»

Apărătorul îşi în chee vorbirea. I se dă cuvântul acuzatului.

Vorbirea aceasta pentru frumuseţea şi puterea pe care o ascunde, vă o trimit separat.

Curtea cu juraţi se retrage spre deliberare. Venind din nou în sala de pertractare preşedintele juraţilor a cetit verdictul: Dr. Dimitrie Lascu este vinovat pentru delictul de agitaţie în urma articolului apărut în «Tribuna».

Jurii aduc sentinţa. Doctor Dimitrie Lascu este osândit la *6 luni închisoare de stat şi 1000 coroane amendă în bani.*

S'a făcut recurs la curie.

Cor.

Greco-catolicii români din Budapesta.

Sub acest titlu »Unirea« scrie următoarele:

Cetitorii noştri îşi vor aduce aminte, că în Budapesta de vre-o câţiva ani s'a înfiinţat o parohie greco-catolică ruteană. Oraşul a primit patronatul şi ca patron a ales de paroh pe Melles Emil. Parohul acesta când şi-a ocupat postul a început a-şi aroga drepturi iurisdicţionale şi asupra românilor greco-catolici — cari nu puteau a-l privi pe dânsul de paroh fiind dânsul rutean.

In înţelesul strict al cuvântului a început a vexa pe românii de aici şi a fost în toate privinţele atât de agresiv, încât a făcut vizite la românii de aici — cari l-au primit cu toată onoarea, dar în totdeauna i-au declarat, că pe dânsul nu-l privesc de paroh.

Trebile acestea au ajuns şi la urechile episcopilor noştri. Mulţi dintre parohieni s'au plâns în contra lui Melles. Episcopii voind pace au intervenit în cauza aceasta mai înainte la primatele Ungariei — carele s'a convins prin argumentele episcopilor noştri, că noi anume din multe cauze nu putem considera pe Melles de paroh. Primatele mai înainte l-a făcut atent cu vorbe frumoase pe Melles, dar toate au fozt înzădar, căci el pe şi mai departe s'a considerat pe sine de parohul greco-catolicilor români din Budapesta.

Primatele la intervenirea Ilustrităţii Sale Domnului Episcop al Lugojului Vasile Hossu a întrebat pe părintele Papa dela Roma şi l-a rugat, ca dânsul să decidă în cauza aceasta. Papa a decis conform dorinţei episcopilor noştri — iar acum Roma locuta, causa finita.

(Aici urmează textul latinesc al decisului papal.)

Din acestea să vede acum, că românii din Budapesta sunt pentru totdeauna scoşi de sub iurisdicţiunea, de carea visa dl Melles şi despre care şi primatele zice că Melles »iurisdictionem sibi vindicare praesumit in catholicos rumenos.«

In cazuri de lipsă românii nostri din Budapesta pot cere îngăduinţă dela plebanul romano-catolic a acelui cerc unde locuesc, ca profesorul de liturgie din seminarul central Dr. Iosif Siegescu să le facă slujbele de lipsă — şi ştim că dl profesor, considerând că până acum nu avem acolo paroh, bucuros stă la dispoziţiunea tuturor credincioşilor noştri«.

*

Am dat mai de mult o scurtă ştire în chestia asta, nespus de însemnată ca o chestie principiară. Dăm acuma expresie nedumeririi noastre, dacă d. Siegescu va avea şi *dreptul*, pe lângă bunăvoinţă, de a împlini slujbele preoţeşti. Textul decisiunei papale, spune că în lipsa unui paroh român, credincioşii gr.-cat. români, sunt supuşii parohiei romano catolice. Deci, românii gr.-cat din Budapesta, trebue să se constitue întâi, *în parochie*, şi să roage pe d. Siegescu să primească toate atributele de paroh. Ca preot particular nu credem să fie îngăduit a face slujbe, iar pe altcineva, care nu mai are şi alt post, cum are d. profesor Siegescu, anevoe ar putea puţinii români gr. cat. din Budapesta să susţină cu salar preoţesc.

Toate astea cât mai curând. Este adevărată primejdie pentru elementul român din Budapesta, că nici măcar în biscrică nu poate auzi vorbă românească, şi nu poate vedea datini româneşti.

STIRILE ZILEI.

— 23 Octomvrie v.

Proces de pressă. Sâmbătă în 2 Noemvrie st. n. a fost ascultat de judele instructor, d-l Dr. Comşa, dela tribunalul din Lugoj, d-l *Ioan Rodina*, în procesul de pressă, ce i s'a intentat de către procuratura reg. ung. pentru o poezie subscrisă de d-sa şi publicată în »Gazeta Transilvaniei« Nrul 161, din 20 Iulie st. v. a. c. sub titlul »Limba noastră românească«. Sunt încriminate 1-a, a 9-a şi a 11-a strofă, anume pe motivul, că cele zise în strofele acestea ar da lumii să înţeleagă, că Ungurii vreau să ne răpească limba, dar noi nici morţi să nu o dăm. D-l Rodina, după cum suntem informaţi, a declarat înaintea judelui, că a făcut istorie, iar nu politică în acea poezie. A scris româneşte şi a preamărit limba sa maternă. Incă de pe timpul invaziunilor barbare Românii în limba lor şi pentru limba lor s'au luptat împreună cu toate naţiunile conlocuitoare. Dator este deci ca Român să preamărească limba neamului său iubit.

Teatru Bârsan. Terminul celor două reprezentaţiuni teatrale ale d lui Z. Bârsan s'a stabilit definitiv pe zilele de Joi 14 Nov. st. n. şi Joi 21 Nov. st. n. Programul amănunţit se va publica la timp.

Preotul slovac Hlinca se află actualmente în Boemia, unde este primit cu mare însufleţire de către cehi. La rugarea Cehilor din Praga Hlinca a vorbit eri despre »Situaţia Slovacilor în Ungaria«, iar astăzi va vorbi despre acelaşi lucru în Pribram. Un prietin al foii noastre ne scrie din Pribram, că acolo s'au făcut mari pregătiri în vederea sosirei lui Hlinca. Poporaţiunea a fost învitată prin manifeste împărţite pe stradă să i-a parte la primirea lui Hlinca. Totodată s'a întreprins o colectă pentru victimele din Cernova. Preotul Hlinca va ţinea prelegeri şi prin alte centre din Boemia.

Björnson în activitate. In revista »März« apare o glossă din condeiul marelui scriitor, intitulată: »Barbarii maghiare«. Cu neîntrecutul său talent, Björnson vesteşte aci străinătăţii cum se înţelege în Ungaria libertatea întrunirei şi secretul postal. Supune apoi unei critice aspre atitudinea lui Apponyi faţă de naţionalităţi, încheind: »Rog ziarele germane liberale, să dea mai departe aceasta scrisoare, ca să se poată forma încetul cu încetul o opinie publică internaţională în direcţia asta. Prin asta va creşte în puteri rezistenţa naţionalităţilor, şi poate se va deştepta simţul ruşinei în Maghiarii, cari se cugetă mai nobil«.

Decan al baroului advocaţilor din Bucureşti a fost ales d-l Constantin *Disescu* cu 199 voturi, faţă de d-l M. Antonescu, care întrunise 193 voturi.

Ludovic Kossuth. Memoriile marelui bărbat revoluţionar al Ruşilor, Al. Herzen, se tipăresc acum în nemţeşte. In aceste se găseşte pe câteva pagini o descriere a lui L. Kossuth, cu care Herzen era împretinit. Descrierea e măgulitoare pentru marele bărbat revoluţionar al *Maghiarilor* — numai al lor, nu al Ungariei! — însă găsim în ea şi următorul pasaj foarte adevărat: »Când m'am îndepărtat, fără de voie îmi răsări în gând întrebarea: în ce se aseamănă L. Kossuth cu tovarăşii săi de idei, în afară de iubirea independenţei poporului său? Mazzini visa de desrobirea întregei omenimi, prin desrobirea Italiei. Ledru Rollin, se gândea s'o facă asta din Paris; să trimită de-aci aspre porunci tuturor popoarelor: fiţi libere! Lui Kossuth însă cam puţin îi păsa de omenime. Puţin îl durea capul, cred, dacă în Lissabon va fi proclamată republica, în curând, sau dacă de bey în Tripolis va fi pus un simplu cetăţean din comunitatea frăţească a oraşului...«

Aşa a fost el şi aci acasă.

Alegerile comitatense în Sălagiu. Săptămâna trecută s'au terminat alegerile de membrii în congregaţiunea comitatului Sălagiu. Au fost aleşi cu totul 29 Români. Tot la 29 membrii români le expirase mandatul. »Gazeta de Dumineca« apreciând rezultatul alegerilor relevă cu satisfacţie că Românilor le-a succes să trântească în cercul Sălagiului pe vice-şpanul comitatului, iar în cercul Trăsnea pe fisolgăbirăul.

Achitare în proces de pressă. Curia a anulat sentinţele forurilor prime, achitând pe redactorul ziarului socialist »Adevărul«, din Lugoj. N'a găsit motivată acuza agitaţiei, pentru care s'a adus sentinţa.

Cernova şi foile jidoveşti. Camera pressei evreeşti din Viena, retace în parte, iar în parte scrie neadevăruri despre cazul dela Cernova. Democraţia maghiară e deci salvată, scrie »G. O.« Inchipuiţi-vă numai, că gendarmii ar fi împuşcat 100 de Jidani şi 14 din ei ar fi căzut morţi pe loc. Aceasta ar fi produs un scandal european pe luni de zile. Să ne aducem numai aminte cum au strigat foile jidoveşti, când cu răscoalele ţărăneşti în România. Nici un jidan n'a fost omorât atunci, dar fiindcă totuşi *putea* să se întâmple, s'a dat alarmă în toată lumea, ca şi când ar fi căzut bolta ceriului peste Europa. Acum însă, când au fost masacraţi Slovacii, ca şi Indianii, cele mai multe din foile vieneze tac tăcerea peştelui....

Dela direcţiunea financiară din loc, primim spre publicare următoarele:

In 14 Noemvrie a. c., urmând eventual în 15 şi 16 aceeaşi lună, la oarele 9, va avea loc, în oficiul direcţiunei, licitaţie publică, pentru luarea în arendă, a dărilor de beuturi şi de carne, din comuna Bod (Botfalu), cercul Alvidék, comitatul Braşov. Ofertele în scris pot fi prezentate până în 14 Nov. a. c. orele 9, pe lângă arvună de 10%. Suma strigată va fi 3863 cor. 75 fil. pentru dare de vin, iar pentru darea de carne 1343 cor. 93 fil. Arendaşul va avea drept de vânzare nelimitată în ce priveşte beuturile în timpul arendei. Amănunte la comisiunile direcţiunei.

Sfinţire de biserică. Comitetul parohial gr. or. din Buduş (Kisbudak) învită la sfinţirea bisericei nou edificate, care se va îndeplini Dumineca în 10 Noemvrie st. n. 1907, prin Cuvioşia Sa D-l Dr. Miron E. Cristea, asesor conzistorial, ca delegat metropolitan.

Programa: 1) Sâmbătă în 9 Noemvrie primirea delegatului, la 4 oare vecernie, la 6 oare serenadă dată de fanfara plugarilor din loc. 2) Dumineca dimineaţa la 7 oare Utrenia si sfinţirea bisericei. 3) La 1 oară prânz comun (cuverta 2 cor.) 4) La 6½ oare concert, teatru şi joc. Preţul întrării sara la concert de persoană 1 coroană.

Comassare în Poiană (Valea Schulerului). Magistratul orăşenesc ne comunică, că în urma cererii mai multor persoane interesate, în ziua de 18 Decemvrie a. c. la 8 oare a. m. tribunalul regesc (în etagiul I. uşa Nr. 68) va începe pertractările prealabile referitoare la efeptuirea comassării în Poiană.

Procesul Moltke-Harden. Ziaristul Harden fiind interviewat asupra procesului său ce urmează să se judece în urma apelului făcut de contele Kuno-Moltke a declarat că procurorul nu poate avea altă dorinţă decât stabilirea adevărului. De data aceasta tribunalul va asculta fără îndoială martorii propuşi de Harden, între cari după cum se ştie figurează cancelarul Bülow, principele Eulenburg, contele Hohenau, contele Lynar şi baronul Berger. Primul tribunal a refuzat să mai asculte o parte din martorii citaţi de Moltke, pentru că acesta necontrazicând declaraţiile fostei sale soţii, d-na Elbe, adevărul era stabilit şi ori ce altă depoziţie pentru sau contra, de prisos.

Crimă îngrozitoare. Din Stuttgart se anunţă că ajutorul arhitectului Christian Raith a ucis alaltăeri pe soţia sa, pe trei copii ai săi şi pe amanta sa, şi în urmă s'a sinucis.

Cutremur de pământ. Din Samarcand se anunţă că un cutremur destul de puternic s'a simţit eri noapte la oarele 2 jum. Locuitorii cuprinşi de spaimă au alergat în stradă. Cutremurul nu a avut urmări serioase.

Mare uragan în Mexic. Din San-Francisco se anunţă că vaporul »Curacao» sosit aci a adus ştirea că 16 persoane au pierit la San Jose del Clabin (Mexic), în timpul unei ploi torenţiale. Cincizeci de case au fost tîrîte de curentul apei. Ploaia a fost precedată de un uragan care a durat 12 oare. Mai multe persoane au fost aruncate în mare de uragan, altele au fost omorâte prin prăbuşirea edificiilor.

Necrolog. Subscrişii cu inima frântă de durere anunţă că iubitul lor soţ, tată, moş, frate şi consângean **Ioan Man** proprietar în Rîciu, după un morb îndelungat, provăzut cu ss. taine ale moribunzilor şi-a dat nobilul său suflet în mânile Creatorului în 2 Novembrie 1907. st n. la 9 oare a. m. în al 59-lea an al vieţii şi al 15-lea al fericitei sale căsătorii. Rămăşitele pământeşti ale scumpului defunct se vor aşeza spre vecinica odihnă Luni în 4 Nov. st. n. la ora 1 p. m. în cimitirul familiar din Rîciu. Fie-i ţărâna uşoară şi memoria binecuvântată.

Rîciu la 2 Novembrie 1907. Văd. Aurelia Man născ. Pantea ca soţie, Victoria măr. Turcu, Aurelian, Leontina, Veturia şi Emil ca fiii şi fice. Victor Turcu preot în Şopter ca ginere. Victor şi Vasile Turcu ca nepoţi. Ludovica, Fira, Anişca, Vasile, ca frate şi surori cu familiile.

ULTIME STIRI.

Bucureşti, 5 Noemvrie. In şedinţa de eri a comisiunei parlamentare primministrul Sturdza a anunţat următoarele reforme, ce se vor prezenta Corpurilor Legiuitoare spre deliberare: Invoielile agricole, Casa rurală, monopolul cârciumelor la sate, asociaţiunile ţărăneşti, reorganizarea judecătoriilor de ocoale, lege contra trusturilor arendăşeşti, lege peutru arendările la ţărani, lege pentru moştenirile ţărăneşti, creare de birouri pentru muncile agricole şi o lege pentru despăgubirea devastaţilor. Se va crea deasemenea un nou minister pentru agricultură şi domenii.

Bibliografie.

A apărut: *I. C. Panţu*: Ştiinţa conturilor sau contabilitatea în partidă duplă, un volum de I—VIII+323 pagini octav mare.

Se recomandă membrilor din direcţiunea băncilor, celor ce au să facă revizii şi control la socoteli, celor ce administrează averi sau poartă socoteli publice sau private, contabililor de specialitate şi tuturor cari au daraveri comerciale. — Se poate procura direct dela *librăria editoare Ioan I. Ciurcu*, Braşov, *la tipografia şi librăria A. Mureşianu*, cu *preţul de patru coroane*, precum şi la celelalte librării din patrie.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Muierile, neavând în cotro, sunt silite, cu lacrimi în ochi şi cu durerea inimii, să'i cedeze cămaşa! Sigurd apucă, cămaşa, sărind la ele peste masă, şi repezându-se în chilia sa — închide uşa după el,—îmbracă cămaşa—şi moare![1])

5. Helga, moare şi ea pe cadavrul fiului ei. Pentru Frakark, destulă pedeapsă, a nu-şi vedea planul împlinit.

6. Sigurd, văzând acum starea lucrurilor din acest loc, îşi ia rămas bun dela ţara plină de plâns şi de durere. El îşi ia rămas bun şi dela iubita sa graţioasă cu ochi de mează-noapte, cu care legase prietinie şi amor în Katanäs. El porneşte în lume şi porneşte către ţara sa, pe care de 15 ani nu a mai văzut'o — şi merge la drum fără stare, fără odihnă cu inima frântă de dor şi cu sufletul aprins de speranţă şi visuri. El exclamă în unda valurilor, ce-l mânau:

«Pentru pace, pentru vatră, nu pot să găsesc
«Decât singură femeia: Ambele 'mi lipsesc!»

(Va urma).

1) „De poţi cu o ziuă să plăteşti ani trei?„

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Oct. st. n. 1907 şi până în 1 Maiu st. n. 1908.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·31 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·06 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·20 m. dim.
II. Tren accel. la órele 4·59 m. dim. (Cl. I.)
III. Trenul mixt la órele 11·35 m. a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
V. Tren mixt la órele 6·50 séra.*
*) (care circulă numai la Predeal).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu Bereczk şi Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·41 min. a. m.*
III. Trenul de per. la óra 3·05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 7·00 m. séra.*
(* au legătură numai la Szepszi-Szt.-György).

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 9·02 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 3·14 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 9·47 séra.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·51 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·09 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·28 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dim.
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu şi Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.
V. Tr. accel. la órele 10·14 m séra. (Cl. I.)

Dela Bereczk-Kezdi-Oşorheiu şi Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8.16 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la óra 6·33 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·08 m. séra.
(* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·17 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 7·34 séra.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la zaraful **Dumitru Pop,** la tutungeria, de pe parcul Rudolf şi la **Eremias Nepoţii.**

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.